

ساز ترامپ

چه فشاری بر کانادامی آورد؟

کردن اقتصاد کانادا استفاده خواهد کرد. تمام مسیرها به نشست کشورهایی ۷به میزبانی کارنی در اواسط ماه ژوئن در استان آلبرتا ختم خواهد شد که در آن هفت اقتصاد بزرگ جهان دور هم جمع می شوند؛ هفت کشوری که تجارت جهانی و نظام مالی بین المللی را تشکیل می دهند. اگر ترامپ در این نشست شرکت کند، چند روز پس از پایان مهلت تعلیق «تعرفه‌های تلافی‌جویانه» بر بیشتر کشورهای جهان خواهد بود. به گفته مشاوران کاخ سفید، اغلب فراموش می‌شود که اگر کانادا و مکزیک بتوانند خود را از شر تعرفه‌های فتنانیل‌رهاکنند، باتعرفه‌های حداقلی ۱۰درصدی رویه‌رو خواهند شد. نخست‌وزیر جدید کانادا چالش‌های خود را نیز دارد. نماینده استان نفت خیز آلبرتا که به‌طور مدام به مارا لاگو، اقامتگاه ترامپ در فلوریدا سفر می کند فوراً اعلام کرده که اقداماتی را برای برگزاری فراندوم جدایی از کانادا را تسهیل می کند. مارک کارنی با اینکه نتوانست اکثریت پارلمان را به‌دست آورد اما تلاش می کند آن را مزیتی نشان دهد. او برای مذاکره با آمریکا به احزاب دیگر و تشکیل «تیم کانادا» روی آورده است. این شرایط بسیار پیچیده برای حیات اقتصادی و سیاسی داخلی، قاره‌ای و جهانی است. عده کمی می‌توانند پیش‌بینی دقیقی از مسیر آن داشته باشند. کارنی می‌تواند نقش بزرگی در آن داشته باشد؛ که فقط برای کشور خود نخواهد بود. طبق گزارش رویترز، در ماه مارس کسری تجاری کانادا با آمریکا به ۳۶۶میلیون و ۳۴۰هزار دلار کاهش یافت که با وجود کاهش واردات که سرعت بیشتری از کاهش صادرات داشت، امری

غافلگیرکننده بود. واردات کالا به کانادا در ماه مارس ۱/۵درصد کاهش پیدا کرد که در نتیجه اعمال تعرفه‌های تلافی‌جویانه کانادا بر همسایه جنوبی خود بود. صادرات به آمریکا ۶/۶درصد کاهش یافته که تقریباً با افزایش صادرات به سایر نقاط جهان جبران شده است. به گزارش رویترز، شرکت‌های کوچک و متوسط کانادایی از تجارت با آمریکا روی برگردانده و به دنبال بازارهای جدید می گردند، چون تعرفه‌ها یا غیرقابل اعتماد بودن آمریکا، تجارت با بزرگترین بازار جهان را دشوار کرده است. استوارت برگمن، اقتصاددان در آژانس دولتی توسعه صادرات کانادامی گوید: «نتیجه‌هیجان‌انگیزی که از این داده به‌دست می‌آید، نشانه‌ای واضح از علاقه به بازارهای خارج از ایالات متحده آمریکاست.»

▼ **از خودروهای لوکس تا استیل و گوشت**
یک ماه پس از آنکه دونالد ترامپ جهان را با دیوار عظیم تعرفه‌های خود تکان داد، چشم‌ها به‌دنبال اولین کشوری می‌گشت که از بقیه پیشی بگیرد و عملکرد خود را برای فروزختن این دیوار نشان دهد. روز پنج‌شنبه هشتمی می، کی‌یر استارمر، نخست‌وزیر بریتانیا یک هفته بعد از آنکه رای‌دهندگان به هر دو حزب اصلی در تاریخ ۱۰۰ ساله سیاست بریتانیا پشت کردند، امیدوار بود اخبار واشنگتن به او کمک کند تا نظر رای‌دهندگان را به دولت جلب کند. در نشست مشترکی که به‌صورت مجازی با حضور دونالد ترامپ در اتاق بیضی کاخ سفید و کی‌یر استارمر در کارخانه جگوار لندروور، برگزار شد، هر دو رهبر برای این توافق تجاری از یکدیگر تقدیر کردند. ترامپ اعلام کرد که این بهترین زمان برای رسیدن به توافق بود؛ در روزی که ۸۰ سال پیش دو کشور به کمک یکدیگر در جنگ جهانی دوم پیروز شدند. برنده بزرگ توافق با بریتانیا صنعت خودروسازی است. طبق «دفتر آمار ملی» آمریکا بزرگترین مقصد خودروهای بریتانیایی است که بیش از یک چهارم صادرات خودرو در سال ۲۰۲۴ را تشکیل می‌دهد. در واکنش به تعرفه‌ها شرکت جگوار لندروور صادرات خودروهایش به آمریکا را در هفتم آوریل متوقف کرده بود. استارمر هم اهمیت این توافق را با حضور در کارخانه JLR تایید کرد. هاوارد لانتیک، وزیر تجارت ترامپ گفت که کمپانی‌های آمریکایی دسترسی

سه شنبه ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۴
سال چهارم • شماره ۷۸۴
www.hammihanonline.ir

خود به بازارهای آمریکایی را افزایش داده‌اند که ارزش آن به ۵میلیارد دلار می‌رسد. او می‌گوید که بریتانیا حالا باید برخی از محصولات را از آمریکا بخرد که پیشتر از کشورهای دیگر وارد می‌کرد. طبق این توافق میزان تعرفه‌هایی که برای خودروهای بریتانیایی وضع شدند از ۲۷/۵درصد به ۱۰درصد کاهش پیدا کردند؛ اما این میزان فقط برای ۱۰۰ هزار خودروی اول صادراتی بریتانیاست و برابر با تعداد خودرویی است که هم‌اکنون صادر می‌شوند. پیش از این تعرفه خودروهای بریتانیایی ۲/۵درصد بود. تعرفه ۲۵درصدی که آمریکا بر تمام واردات استیل وضع کرد به صفر رسید و ۱۰درصد تعرفه بر دیگر کالاهای صادراتی بریتانیا به آمریکا باقی ماند. طبق این توافق هر دو کشور واردات گوشت از یکدیگر را ادامه می‌دهند اما بریتانیا در استانداردهای خود برای گوشت‌های هورمونی‌تغییری ایجاد نمی‌کند. دیگر محصولات کشاورزی شامل این توافق نمی‌شوند. استانداردهای مواد غذایی بریتانیا و اروپا مدت‌هاست که واردات مرغ ایالات متحده و دیگر محصولات ارامنوع می‌کند. استارمر گفت: «ما خط‌قرمز داشتیم. استانداردها در کشاورزی را نگه داشتیم.»

دیمیتری گروزوینسکی، نویسنده کتاب «چرا سیاستمداران دربارہ تجارت دروغ می‌گویند؟» می‌گوید: «آمریکا و بریتانیا در جهان جدید هم با هم یک خانواده‌اند. آمریکا به‌وضوح اعلام کرده که می‌خواهد ادامه دسترسی به بازارهای داخلی خود را فراهم کند و تعرفه‌ها امری برای قدرت‌اند. بریتانیا هم به‌نوعی برای خود وقت خریده است. به گزارش شبکه ۴ بریتانیا هر دو کشور درباره این توافقی که «روز پیروزی» به‌دست آمد مغالغه کردند. از زمان برگزاری رفاندوم برگزیت، وعده یک توافق سودمند تجاری بین بریتانیا و آمریکا داده شده بود. توافق امروز زمین تا آسمان با آن فرق دارد اما برای کی‌یر استارمر پیشنهاد به‌موقع برای دو صنعتی که در معرض خطر قرار داشتند، برای مدت کوتاهی خبری خوب اما قابل قبول است. این توافق واکنش برخی از سیاستمداران داخلی بریتانیا را نیز برانگیخته‌است.

▼ اثر توافق تجاری انگلیس و آمریکا بر کانادا

بر خلاف کانادا و بیشتر کشورهایی که خشم ترامپ را برانگیختند، بریتانیا برای رسیدن به توافق کار آسان‌تری داشت. این کشور هم‌اکنون با ایالات متحده آمریکا کسری تجاری دارد که آن را به هدف کمتر (تعرفه ۱۰درصدی) تبدیل کرد. یکی از نکات مثبت برای کانادا کاهش تعرفه‌های ۲۵درصدی بر آلومینیوم و استیل و لغو آنها برای صنعت خودروسازی است که نشان می‌دهد آمریکا ممکن است در مورد تعرفه‌های مشابهی که برای کانادا وضع شده‌اند، همان انعطاف را نشان دهد. با این حال، ترامپ اشاره کرده که او فقط توافقی‌های خودروسازی برای محصولات منحصر به‌فرد مانند رولز رویس را حذف می‌کند. کاخ سفید روز یکشنبه اعلام کرد که آمریکا و چین پس از مذاکرات دوازده در ژنو سوئیس به توافق تجاری رسیدند. توافق آمریکا با انگلیس و چین همچنین می‌تواند فشار بر کانادا را افزایش دهد تا هر چه سریع‌تر با آمریکا به توافق برسد. اگر دیگر کشورها در رسیدن به توافق موفق باشند، فشار بر کانادا بیشتر خواهد شد. اگر بریتانیا و دیگر کشورها دسترسی دلخواه خود به بازار آمریکا را به‌دست آورند، صادرکنندگان کانادایی ممکن است با ضررهای بزرگی مواجه شوند. اراده بریتانیا برای آمدن پای میز مذاکره می‌تواند برای کانادا امر مثبتی باشد؛ چون مذاکرات با بریتانیا از اوایل سال ۲۰۲۴ به‌ین‌بست رسیده بود. شاید نخست‌وزیر جدید کانادا بتواند راه جدیدی برای مذاکره پیدا کند. آمریکاتانکنون توافق تجاری خود با انگلیس را «معامله بزرگی» خوانده و اسکاوت بسنت، وزیر خزانه‌داری آمریکا مذاکرات با چین را سازنده اعلام کرده است. زنهایی شدن جزئیات هر دو توافق در روزهای آینده مشخص خواهند شد. سوال اینجاست که آیا توافقی‌هایی‌توانند تغییر کنند؟ معمولاً توافق‌های تجاری رسمی باید مورد تایید کنگره آمریکا قرار بگیرند. مشخص نیست که بتوان آن‌ها را توافق تجاری رسمی دانست. ترامپ هم بارها نشان داده که نظر خود را تغییر می‌دهد. بزرگترین مناقشه تاکنون بین ایالات متحده آمریکا و چین در جریان است که مجموعه‌ای از تعرفه‌های تشدیدکننده و تلافی‌جویانه را در پی داشته. اقتصاددانان می‌گویند که اگر توافق بریتانیا مشتی از خروار برای توافقی‌های آینده است، می‌توان گفت که این‌ها فقط برای از بین بردن نقاط درد است تا اینکه پایانی برای جنگ تجاری باشد. مذاکرات آمریکا با کانادا، مکزیک، چین و اتحادیه اروپا برای چشم‌انداز اقتصاد آمریکا و در روند مهار تورم بسیار مهم‌تر است. این سه اقتصاد بزرگ سه چهارم صادرات و واردات آمریکا را تشکیل می‌دهند. مسئله اینجاست که این توافق چقدر دوام می‌آورد؟ برخی از بخش‌های آن برگشت‌پذیرند یا نه؟ آیا بعدها می‌توان موضوعات جدیدی به آن اضافه کرد یا نه؟ به‌عنوان مثال این اواخر ترامپ تهدید بزرگی علیه صنعت فیلمسازی اعلام کرده و کسی نمی‌داند که در سه سال باقی‌مانده چه موضوعات دیگری مطرح خواهند شد.

جنگ تعرفه‌ها و تمرکز مداوم ترامپ بر کانادا (که در مقایسه با مکزیک درصد بسیار کمی از مهاجران غیرقانونی و مواد مخدر فتنانیل از طریق مرز آن وارد آمریکا می‌شود) نشان می‌دهد که مهار این دو تنها تمرکز اصلی استراتژی ترامپ نیست بلکه توجیهی برای دستیابی به هدف بزرگتری است. ترامپ دست‌کم از دهه ۸۰ میلادی به‌طور مداوم از تعرفه‌های سنگین به‌عنوان استراتژی اقتصادی موثر برای بازگرداندن تولید به ایالات متحده و درآمدزایی حمایت کرده است. با این حال تعداد محدودی از مکانیسم‌های قانونی وجود دارند که به رئیس‌جمهور آمریکا اجازه می‌دهند تعرفه‌های کلان را برای کشوری بدون تاییده کنگره یا تحقیقات رسمی درباره رویه‌های تجاری آنها وضع کند و مکانیسم اصلی، قانون اختیارات اقتصادی اضطراری بین‌المللی است که برای اجرای قانونی تعرفه‌ها مستلزم اعلام وضعیت اضطراری برای مسئله‌ای خاص است.

رویداد

تصمیم تاریخی اوجالان

روز گذشته گروه مسلح موسوم به «حزب کارگران کردستان ترکیه» یا همان پ.ک.ک انحلال خود را اعلام کرد. در گزارشی که شبکه تلویزیونی الجزیره به نقل از پ.ک.ک منتشر کرد، آمده است: «ما انحلال حزب و زمین گذاشتن سلاح و توقف درگیری مسلحانه با ترکیه را اعلام می‌کنیم.» در بیانیه صادرشده از سوی پ.ک.ک آمده است که «این تصمیم در پاسخ به فراخوان تاریخی عبدالله اوجالان رئیس پ.ک.ک که در استانبول زندانی است، در تاریخ ۲۷ فوریه، مبنی بر عبور از مبارزه مسلحانه و حرکت به سمت جامعه‌ای دموکراتیک و صلح‌آمیز اتخاذ شده است.» وبگاه ترکیه‌ای «سرپرستیت» نیز اخیراً فاش کرده بود که عبدالله اوجالان به صورت تلفنی در نشست اخیر پ.ک.ک شرکت داشت. رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه نیز پیشتر اعلام کرده بود که تمام موانع برای خلع سلاح پ.ک.ک را پشت‌سر گذاشته است. ترکیه مسئله پ.ک.ک را تهدیدی علیه امنیت ملی خود تعریف کرده بود و در این سال‌ها به طور مداوم به خاک سوریه و عراق و مناطق گردنشین آنها حملات نظامی انجام داده و مناطقی در این دو کشور را نیز به اشغال خود درآورده است. پس از سقوط امپراتوری عثمانی و تقسیمات سرزمینی پس از جنگ جهانی اول، کردها در ترکیه، به اقلیت بدون کشور تبدیل شدند. در پی ناراضیاتی از وضعیت سیاسی و اجتماعی، گروه‌هایی از کردها در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ میلادی به مبارزه علیه دولت ترکیه روی آوردند. پ.ک.ک در سال ۱۹۷۸ به‌رهبری عبدالله اوجالان در جنوب‌شرقی ترکیه پایه‌گذاری شد؛ اما فعالیت‌های این گروه از سال ۱۹۸۴ با مبارزه مسلحانه علیه دولت ترکیه آغاز شد. این حزب که ایدئولوژی مارکسیستی-لنینیستی داشت، با هدف تشکیل یک سرزمین مستقل گردی مشغول به‌کار شد، اما بعدها هدف خود را به کسب حقوق بیشتر و خودمختاری محدود در مناطق گردنشین ترکیه کاهش داد. پ.ک.ک و ترکیه طی سال‌های گذشته در خطوط مرزی عراق همواره با یکدیگر درگیر بوده‌اند. بسیاری از کشورهای جهان این گروه را یک سازمان تروریستی می‌دانند. عبدالله اوجالان در سال ۱۹۹۹ در نایروبی، پایتخت کنیا، توسط نیروهای ویژه ترکیه دستگیر شد و ابتدا به اعدام و سپس به حبس ابد محکوم شد. از آن زمان در جزیره امرالی در حبس انفرادی به‌سر می‌برد. دستگیری اوجالان به کاهش موقت درگیری‌ها انجامید و در سال‌های بعد، آتش‌بس‌هایی توسط پ.ک.ک اعلام شد. این آتش‌بس‌ها اما ناپایدار بودند و گفت‌وگوها با دولت ترکیه نیز همواره با شکست رویه‌رو شد. در سال ۲۰۱۳ امیدها برای صلح قوت گرفت؛ پ.ک.ک اعلام کرد که نیروهای خود را از ترکیه خارج می‌کند اما این روند با شکست آتش‌بس در ژوئیه ۲۰۱۵ و بازگشت درگیری‌ها متوقف شد. مناطق گردنشین در جنوب‌شرقی ترکیه در این دوره شاهد یکی از خونین‌ترین فصل‌های درگیری بودند. در سال‌های اخیر، تمرکز مبارزه پ.ک.ک به شمال عراق و مناطق مرزی انتقال یافته بود. این حزب پایگاه‌هایی در مناطق کوهستانی قندیل دارد؛ جایی که ترکیه ده‌ها پایگاه نظامی در آن ایجاد کرده و عملیات هوایی و زمینی متعددی علیه مواضع پ.ک.ک انجام داده است. در سوریه نیز، ترکیه به دلیل ارتباط «یگان‌های مدافع خلق» با پ.ک.ک، این گروه را هدف حملات قرار داده و عملیات‌هایی مشترک با گروه‌های سوریه متحد خود انجام داده است. از سوی دیگر، یگان‌های مدافع خلق، ستون فقرات نیروهای دموکراتیک سوریه (قسد) هستند که مورد حمایت آمریکا بوده و همین امر موجب تنش‌هایی میان واشنگتن و آنکارا شده است. گفته می‌شود که دولت ترکیه به اوجالان وعده داده که در صورت انحلال رسمی حزب، امکان انتقال از جزیره امرالی به حبس خانگی در خاک ترکیه فراهم خواهد شد. اکنون با تصمیم رسمی حزب کارگران کردستان به انحلال خود، این سناریو بیش از هر زمان دیگری به واقعیت نزدیک شده است و این تحول می‌تواند یکی از مهم‌ترین تحولات امنیتی و سیاسی در ترکیه و منطقه باشد و چشم‌اندازی نو برای آینده کردها در روابطشان با دولت ترکیه ترسیم کند.